

Dr Michalina Duda

Kompetencje gminnych organów podatkowych w zakresie interpretacji przepisów prawa podatkowego

The competence of communal tax authorities
as to interpretation of the tax law provisions

I. UWAGI WPROWADZAJĄCE

Instytucja tzw. urzędowych interpretacji prawa podatkowego została wprowadzona do polskiego systemu podatkowego w 1998 r. na mocy przepisów ordynacji podatkowej¹. Już w pierwotnym kształcie tworzyły ją dwie grupy norm. Pierwsza, nakładała na Ministra Finansów obowiązek dążenia do zapewnienia jednolitego stosowania prawa podatkowego przez organy podatkowe oraz organy kontroli skarbowej, w szczególności przez dokonywanie jego urzędowej interpretacji, przy uwzględnieniu orzecznictwa sądów oraz Trybunału Konstytucyjnego. Druga, przewidywała uprawnienie podatników, płatników lub inkasentów do występowania do właściwego organu podatkowego pierwszej instancji z żądaniem udzielenia pisemnej informacji o zakresie stosowania

przepisów prawa podatkowego w ich indywidualnych sprawach, w których nie wszczęto postępowania podatkowego lub kontroli podatkowej. Z uwagi na to, że już wówczas funkcjonowały dwa piony organów podatkowych – rządowy i samorządowy, obowiązek udzielania pisemnej informacji o zakresie stosowania przepisów prawa podatkowego w sprawach indywidualnych spoczywał również na gminnych organach podatkowych.

Przepisy regulujące tryb i zasady wydawania interpretacji indywidualnych zmieniały się wraz z kolejnymi nowelizacjami i niemal przez cały okres swojego obowiązywania stanowiły przedmiot licznych kontrowersji w doktrynie². O braku jednolitości stanowisk we wskazanej materii świadczą także sprzeczne rozstrzygnięcia organów podatkowych oraz rozbieżne

¹ Art. 14 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926).

² Szerzej na temat kolejnych zmian w zakresie przepisów dotyczących interpretacji zob. J. Glumińska-Pawlic, *Forma prawna „interpretacji przepisów prawa podatkowego”*, [w:] *Ewolucja prawnych form administracji publicznej. Księga jubileuszowa z okazji 60. rocznicy urodzin Profesora Ernesta Knosali*, red. L. Zacharko, A. Matan, G. Łaszczyca, Warszawa 2008, s. 93-101 oraz W. Nykiel, *Wiążące interpretacje prawa podatkowego w indywidualnych sprawach podatników, płatników i inkasentów – niektóre możliwe rozwiązania*, [w:] *W kręgu prawa podatkowego i finansów publicznych. Księga dedykowana profesorowi Cezaremu Kosikowskiemu w 40-lecie pracy naukowej*, red. H. Dzwonkowski, J. Głuchowski, A. Pomorska, J. Szołno-Koguc, Lublin 2005, s. 277-282.

orzeczenia sądów administracyjnych. Za szczególnie wadliwe uważa się regulacje obowiązujące w okresie od 1 stycznia 2005 r. do końca czerwca 2007 r., czyli do momentu wejścia w życie przepisów ostatniej ustawy zmieniającej konstrukcję, tryb wydawania oraz charakter prawny urzędowych interpretacji prawa podatkowego. Krytycznie oceniano wówczas niemal wszystkie elementy prawne przedmiotowej instytucji³. W odniesieniu do interpretacji wydawanych przez gminne organy podatkowe wskazywano między innymi na problem braku odpowiednio licznej i właściwie przygotowanej kadry urzędniczej⁴. Podnoszono również, iż przyjęte rozwiązania prowadziły w istocie do tego, że to nie ustawa, ale interpretacja wójta, burmistrza (prezydenta miasta), a w niektórych wypadkach nawet samego podatnika decydowała o obciążeniu podatkowym⁵. Wiązało się to również z nałożeniem na organy podatkowe ogromniej odpowiedzialności za skutki prawne tego rodzaju rozstrzygnięć.

II. INSTYTUCJA TAK ZWANYCH INDYWIDUALNYCH INTERPRETACJI PRAWA PODATKOWEGO W PRAKTYCE GMINNYCH ORGANÓW PODATKOWYCH

Obecny kształt indywidualnych interpretacji prawa podatkowego wynika z przepisów wprowadzonych nowelizacją z listopada 2006 r., na mocy której dokonano zasadniczej zmiany przedmiotowej instytucji⁶. Jedną z najistotniejszych zmian polegała na przeniesieniu obowiązku udzielania interpretacji indywidualnych z naczelników urzędów skarbowych i naczelników urzędów celnych na ministra właściwego do spraw finansów publicznych⁷. Uzasadniając wskazane rozwiązanie podnoszono, iż zmniejszenie ilości organów uprawnionych do wydawania interpretacji powinno przyczynić się do ujednolicenia prawa i ułatwić Ministrowi Finansów sprawowanie ogólnego nadzoru w sprawach podatkowych⁸.

Zmiana w zakresie właściwości organów uprawnionych do wydawania interpretacji nie

³ Szerzej zob. B. Brzeziński, M. Masternak, *Instytucja wiążących interpretacji w Ordynacji podatkowej*, E. Ruśkowski, J. Salachna, *Problemy konstrukcji i stosowania przepisów o wiążących interpretacjach prawa podatkowego*, J. Glumińska-Pawlic, *Wiążące interpretacje prawa podatkowego w orzecznictwie samorządowych organów podatkowych*, [w:] *Procedury podatkowe – gwarancje procesowe czy instrument fiskalizmu?*, red. H. Dzwonkowski, Warszawa 2005, s. 1-8 i 22-29; D. Dudra, *Tok instancyjny i kontrola sądowa w sprawach interpretacji podatkowych*, „Przegląd Podatkowy” 2006, nr 2, s. 5-14; J. Brolik, *Kontrola interpretacji podatkowych*, „Glosa” 2006, nr 1, s. 132-141; Z. Kmiecik, *Interpretacje organów podatkowych w trybie art. 14a § 1 ordynacji podatkowej*, „Glosa” 2006, nr 1, s. 125-131 oraz tegoż *Proceduralne problemy wiążących interpretacji prawa podatkowego*, „Państwo i Prawo” 2006, z. 4, s. 20-33; G. Borkowski, *Konstytucyjność interpretacji prawa podatkowego*, „Glosa” 2006, nr 1, s. 112-124; B. Brzeziński, M. Masternak, *Glosa do wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy z dnia 28 czerwca 2005 r.*, I SA/Bd 276/05, „Przegląd Orzecznictwa Podatkowego” 2006, nr 6, s. 314-317.

⁴ Zob. L. Etel, M. Popławski, R. Dowgier, *Gminny poradnik podatkowy*, t. I, Warszawa 2005, s. 89.

⁵ J. Glumińska-Pawlic, *Wiążące interpretacje prawa podatkowego w orzecznictwie samorządowych organów podatkowych*, „Monitor Podatkowy” 2005, nr 6, s. 30-31.

⁶ Ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 217, poz. 1590). Przepisy wprowadzające wskazane zmiany weszły w życie z dniem 1 lipca 2007 r..

⁷ Art. 14b § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jedn. Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 ze zm.), dalej jako: ordynacja podatkowa.

⁸ Zob. uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz o zmianie niektórych innych ustaw, druk nr 731 z 22 czerwca 2006 r., <http://orka.sejm.gov.pl> (stan na 28 czerwca 2008). W okresie do końca czerwca 2007 r. można było zauważyć spore zamieszanie związane z dużą liczbą organów udzielających interpretacji, a co za tym idzie – z wydawaniem odmiennych interpretacji w niemal identycznych stanach faktycznych i prawnych, co

objęła samorządowych organów podatkowych, w tej sferze pozostawiono bowiem kompetencje wójta, burmistrza (prezydenta miasta), starosty i marszałka województwa⁹. W myśl obowiązujących regulacji wskazane podmioty wydają interpretacje w sprawach indywidualnych stosowanie do swojej właściwości¹⁰. Oznacza to, iż po pierwsze, uprawnienia starosty i marszałka istnieją jedynie w płaszczyźnie normatywnej – w praktyce, z uwagi na brak podatków powiatowych i gminnych, organy te nie wykonują wskazanych zadań. Po drugie, podmiot zainteresowany nie ma żadnej możliwości wyboru organu udzielającego interpretacji. Kompetencja w tym zakresie przysługuje bowiem temu organowi, który w przypadku wszczęcia postępowania podatkowego w sprawie będącej przedmiotem interpretacji byłby organem właściwym rzeczowo i miejscowo¹¹.

Przyjęcie powyższego rozwiązania stanowiło przedmiot pewnych wątpliwości w doktrynie. Z jednej strony wskazywano, iż wydawanie interpretacji indywidualnych nie powinno należeć do tych organów podatkowych,

których zadaniem jest dokonywanie rozstrzygnięć w sprawach stanowiących przedmiot interpretacji, zaś wskazaną kompetencję należałoby przyznać Ministrowi Finansów – to na nim spoczywa bowiem obowiązek zapewnienia jednolitego stosowania prawa podatkowego¹². W świetle przedstawionych argumentów zachowanie kompetencji samorządowych organów podatkowych pierwszej instancji należy więc oceniać krytycznie. Z drugiej strony podkreślano jednak, że scentralizowanie wydawania interpretacji nie jest możliwe w odniesieniu do podatków lokalnych, gdyż w tym zakresie istotne znaczenie mają akty prawa miejscowego kształtujące na przykład zakres zwolnień, czy stawki podatku¹³. Również i temu argumentowi trudno odmówić słuszności.

Wskazane powyżej wątpliwości częściowo zweryfikowała praktyka stosowania przedmiotowych regulacji. Na podstawie przeprowadzonych badań ustalono bowiem, że w latach 2003–2004 gminne organy podatkowe wydały 174 pisemne interpretacje o zakresie zastosowania przepisów prawa podatkowego¹⁴. W roku 2005

zamiast przyczyniać się do ujednolicenia praktyki stosowania prawa, rodziło dodatkowe problemy. Zob. W. Nykiel, D. Strzelec, *Interpretacje przepisów prawa podatkowego wydawane w indywidualnych sprawach (1)*, „Przegląd Podatkowy” 2007, nr 5, s. 35.

⁹ W kategorii organów samorządowych wójtowi, burmistrzowi (prezydentowi miasta), staroście oraz marszałkowi województwa przysługuje kompetencja ogólna w sprawach z zakresu prawa podatkowego.

¹⁰ Art. 14j § 1 ordynacji podatkowej.

¹¹ Zob. A. Kabat, [w:] S. Babiarczyk, B. Dauter, B. Gruszczyński, R. Hauser, A. Kabat, M. Niezgódka-Medek, *Ordynacja podatkowa. Komentarz*, Warszawa 2009, s. 121. W świetle powołanych przepisów samorządowe organy podatkowe nie są więc uprawnione do wydawania indywidualnych interpretacji w sprawach podatków stanowiących dochody gminy, ale pobieranych przez urzędy skarbowe.

¹² Zob. C. Kosikowski, [w:] C. Kosikowski, L. Etel, R. Dowgier, P. Pietrasz, S. Presnarowicz, *Ordynacja podatkowa. Komentarz*, SIP Lex, 2007, wyd. II.

¹³ W. Nykiel, D. Strzelec, dz. cyt., s. 36. Podstawą nawiązania stosunku prawnopodatkowego pomiędzy gminą a podatnikiem są przepisy prawa podatkowego, w tym również stanowiącego w formie miejscowych aktów prawotwórczych. Zob. L. Etel, *Uchwały podatkowe samorządu terytorialnego*, Białystok 2004, s. 30.

¹⁴ L. Etel, R. Dowgier, *Stosowanie przepisów o wiążących interpretacjach prawa podatkowego przez gminne organy podatkowe w świetle prowadzonych badań*, [w:] *Urzędowe interpretacje prawa podatkowego w Polsce i w innych wybranych krajach Europy Środkowej i Wschodniej*, red. E. Ruśkowski, Białystok 2006, s. 33.

liczba ta wyniosła około 120¹⁵. Dla porównania warto zwrócić uwagę, że organy rządowe w samym tylko 2005 r. wydały 60532 interpretacje, z czego ponad połowa dotyczyła podatku od towarów i usług¹⁶. Przytoczone dane wskazują wyraźnie, iż wbrew wyrażanym obawom, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast nie zostali zasypani wnioskami w sprawie interpretacji, co zdaje się wynikać zarówno z konstrukcji samych podatków lokalnych, jak i specyfiki stosunków panujących w urzędach gmin. Prawdopodobna wydaje się bowiem konkluzja, iż podatnicy zasięgaliby informacji zadając pytania bezpośrednio urzędnikom i pomijając tym samym formalny, przewidziany przepisami ordynacji podatkowej tryb postępowania¹⁷.

Wskazana tendencja nie zmieniła się również po wejściu w życie obecnie obowiązujących regulacji. Z danych zamieszczonych w Biuletynie Informacji Publicznej wynika, że w okresie od 1 stycznia 2006 r. do 16 maja 2009 r. samorządowe organy podatkowe pierwszej instancji wydały 279 interpretacji, z czego znakomita część (71,68%) dotyczyła podatku od nieruchomości. Pozostałe obejmowały swym zakresem różne zagadnienia, związane z: opłatą skarbową (13,98%), formularzami deklaracji podatkowych (9,32%), podatkiem od środków transportowych (2,87%), przeniesieniem własności rzeczy i praw majątkowych na rzecz

jednostki samorządu terytorialnego w zamian za zaległości podatkowe (1,07%), podatkiem rolnym (0,72%) i opłatą miejscową (0,36%)¹⁸.

Warto również zwrócić uwagę, iż zdaniem autorów badania przeprowadzonego w ramach projektu *Kontrola tworzenia i stosowania prawa podatkowego pod rządami Konstytucji RP* poziom merytoryczny interpretacji udzielanych przez gminne organy podatkowe (w latach 2001-2004), pomimo dużego chaosu jaki towarzyszył ich wydawaniu, należy uznać za zadawalający¹⁹. Tym samym rozwiane zostały obawy dotyczące odpowiedniego poziomu przygotowania urzędników samorządowych zobowiązanych do wydawania przedmiotowych aktów.

III. TREŚĆ ORAZ SKUTKI PRAWNE WYDANIA INTERPRETACJI

Przedstawiając unormowania dotyczące wniosku o wydanie interpretacji, a także treści oraz skutków prawnych jej wydania zaznaczyć należy, że ordynacja podatkowa nie zawiera przepisów regulujących wspomniane kwestie odrębnie w stosunku do samorządowych organów podatkowych. W zakresie tym stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące wydawania interpretacji indywidualnych przez Ministra Finansów²⁰. I tak, z wnioskiem o wydanie interpretacji w sprawie indywidualnej może wystą-

¹⁵ Dane na podstawie informacji zawartych w Biuletynie Informacji Publicznej, <http://sip.mf.gov.pl> (stan na 17 maja 2009).

¹⁶ „Gazeta Wyborcza” z dnia 2 marca 2006 r., cyt. za E. Ruśkowski, *Stosowanie przepisów o urzędowych interpretacjach prawa podatkowego w Polsce – w świetle przeprowadzonych badań*, [w:] *Urzędowe interpretacje prawa podatkowego w Polsce i w innych wybranych krajach Europy Środkowej i Wschodniej*, red. E. Ruśkowski, Białystok 2006, s. 26.

¹⁷ Zob. L. Etel, R. Dowgier, dz. cyt., s. 34. Zob. także P. Nocznicki, *Alternatywne formy uzyskiwania informacji. Zakres ochrony w praktyce*, „Prawo i Podatki” 2009, wydanie specjalne nr 6, s. 30-33.

¹⁸ Opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w Biuletynie Informacji Publicznej, <http://sip.mf.gov.pl> (stan na 17 maja 2007).

¹⁹ Zob. L. Etel, R. Dowgier, dz. cyt., s. 43.

²⁰ Art. 14j § 3 Ordynacji podatkowej.

rozmiarów ciążących na nich obowiązków. Z uwagi na szeroki zakres zjawisk podlegających opodatkowaniu oraz skomplikowany układ stosunków gospodarczych nie jest jednak możliwe zupełne uproszczenie przepisów prawa podatkowego. Dlatego też konieczne wydaje się stworzenie takich instrumentów prawnych, które zapewnią jednolitość stosowania prawa i ułatwią podatnikom realizację norm zawartych w przepisach podatkowych. Obecnie podstawową instytucją pomocową są tzw. urzędowe interpretacje prawa podatkowego, w tym tzw. interpretacje indywidualne. Celem interpretacji w indywidualnych sprawach podatkowych jest realizacja jednego z podstawowych praw podatników, tj. prawa do bycia poinformowanym. Wskazana instytucja umożliwia nie tylko prawidłowe wywiązywanie się przez podmioty prawa podatkowego z nakładanych na nich obowiązków, ale ułatwia także planowanie i podejmowanie przedsięwzięć gospodarczych – pełni więc istotną funkcję społeczną.

Do podmiotów uprawnionych do wydawania interpretacji prawa podatkowego Ordynacja podatkowa zalicza: Ministra Finansów, a także wójta, burmistrza (prezydenta miasta), starostę oraz marszałka województwa. Podobnie, jak w zakresie ogólnej właściwości w sprawach podatkowych, nie do końca właściwe wydaje się ujęcie we wskazanym katalogu starosty i marszałka województwa. Instytucje prawne powinny być bowiem rozpatrywane nie tylko w płaszczyźnie logiczno-językowej, ale również w płaszczyźnie realnej, zaś w odniesieniu do wskazanych organów praktyka stosowania przepisów tworzących

wskazaną instytucję po prostu nie istnieje. Pozytywnie należy natomiast ocenić te zmiany w zakresie interpretacji indywidualnych, które wprowadzone zostały z dniem 1 lipca 2007 r., a w szczególności zmianę kłopotliwego trybu weryfikacji interpretacji w administracyjnym toku instancji. Wydaje się również, iż na tle doświadczeń kilku ostatnich lat nieuzasadniona wydaje się teza o braku właściwego przygotowania urzędników samorządowych do administrowania podatkami gminnymi, w tym także poprzez wydawanie odpowiednich interpretacji.

SŁOWA KLUCZOWE

Podatki, przepisy podatkowe, gminne organy podatkowe, interpretacje indywidualne, ochrona podatnika.

STRESZCZENIE

Instytucja tzw. urzędowych interpretacji prawa podatkowego została wprowadzona do polskiego systemu prawnego w 1998 r. na mocy przepisów Ordynacji podatkowej. W ramach wskazanego środka pomocowego podatnikom, płatnikom i inkasentom przyznano uprawnienie do występowania do właściwego organu podatkowego pierwszej instancji z żądaniem udzielenia pisemnej informacji o zakresie stosowania przepisów prawa podatkowego w ich indywidualnych sprawach. Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie normatywnych i praktycznych aspektów wydawania tzw. indywidualnych interpretacji podatkowych przez gminne organy podatkowe.

SUMMARY

This paper is to present one of the most important aid measures provided by rules of Polish tax law: so-called individual interpretations of tax law provisions. Part I discusses practical aspects of conferring the powers to inform taxpayers and other addressee of tax

norms about the administration of tax law provisions to municipal tax authorities. Part II demonstrates legal construction of the aforementioned institution, material content and legal effects of individual interpretations issued by tax authorities.

BIBLIOGRAFIA

Akty prawne:

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jedn. Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 ze zm.).

Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm.).

Ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy Ordynacja podatkowa oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 217, poz. 1590).

Orzecznictwo:

Wyrok WSA z dnia 26 lutego 2008 r., sygn. akt III SA/Wa 20/08, opubl. „Monitor Podatkowy” 2008, nr 8, s. 47.

Wyrok WSA z dnia 28 marca 2008 r., sygn. akt I SA/Lu 789/07, SIP Lex nr 363805.

Wyrok WSA z dnia 31 marca 2008 r., sygn. akt I SA/Gd 14/08, SIP Lex nr 399371.

Wyrok WSA z dnia 15 maja 2008 r., sygn. akt I SA/Kr 267/08, SIP Lex nr 469646.

Wyrok WSA z dnia 28 maja 2008 r., sygn. akt III SA/Wa 143/08, opubl. „Monitor Podatkowy” 2008, nr 7.

Wyrok WSA z dnia 25 lipca 2008 r., sygn. akt I SA/Po, SIP Lex nr 483194.

Wyrok WSA z dnia 29 lipca 2008 r., sygn. akt III SA/Wa 787/08, SIP Lex nr 414145.

Wyrok WSA z dnia 12 stycznia 2009 r., sygn. akt I SA/Bd 718/08, SIP Lex nr 483201.

Wyrok WSA z dnia 15 stycznia 2009 r., sygn. akt I SA/Kr 1544/08, SIP Lex nr 475273.

Wyrok WSA z dnia 15 stycznia 2009 r., sygn. akt I SA/Kr 1440/08, SIP Lex nr 475275.

Wyrok WSA z dnia 16 stycznia 2009 r., sygn. akt III SA/Wa 2862/08, <http://www.nsa.gov.pl>.

Wyrok WSA z dnia 16 stycznia 2009 r., sygn. akt III SA/Wa 2860/08, SIP Lex nr 475264.

Wyrok WSA z dnia 20 stycznia 2009 r., sygn. akt I SA/Po 1403/08, SIP Lex nr 477395.

Wyrok WSA z dnia 22 stycznia 2009 r., sygn. akt I SA/Wr 1228/08, SIP Lex nr 475280.

Wyrok WSA z dnia 26 stycznia 2009 r., sygn. akt III SA/Wa 988/08, SIP Lex nr 478238.

Wyrok WSA z dnia 26 stycznia 2009 r., sygn. akt III SA/Wa 617/08, SIP Lex nr 478234.

Wyrok WSA z dnia 27 stycznia 2009 r., sygn. akt I SA/Po 1520/08, SIP Lex nr 478256.

Wyrok WSA z dnia 4 lutego 2009 r., sygn. akt III SA/Wa 1475/08, <http://orzeczenia.nsa.gov.pl>.

Wyrok WSA z dnia 5 lutego 2009 r., sygn. akt III SA/Wa 3151/08, SIP Lex nr 485050.

Wyrok WSA z dnia 5 lutego 2009 r., sygn. akt I SA/Wr 1154/08, SIP Lex nr 484854.

Wyrok WSA z dnia 5 lutego 2009 r., sygn. akt I SA/Sz 632/08, SIP Lex nr 481533.

Wyrok WSA z dnia 10 lutego 2009 r., sygn. akt I SA/Po 1550/08, SIP Lex nr 485881.

Wyrok WSA z dnia 11 lutego 2009 r., sygn. akt I SA/Op 356/08, SIP Lex nr 485055.

Opracowania:

Babiarz S., Dauter B., Gruszczyński B., Hauser R., Kabat A., Niezgódka-Medek M., Ordynacja podatkowa. Komentarz, Warszawa 2009.

Borkowski G., Konstytucyjność interpretacji prawa podatkowego, „Glosa” 2006, nr 1.

Brolík J., Kontrola interpretacji podatkowych, „Glosa” 2006, nr 1.

Brzeziński B., Masternak M., Glosa do wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy z dnia 28 czerwca 2005 r., I SA/Bd 276/05, „Przegląd Orzecznictwa Podatkowego” 2006, nr 6.

Brzeziński B., Masternak M., Instytucja wiążących interpretacji w Ordynacji podatkowej, [w:] *Procedury podatkowe – gwarancje procesowe czy instrument fiskalizmu?*, red. H. Dzwonkowski, Warszawa 2005.

Dębowska-Romanowska T., Za co karać podatnika, a za co powinno odpowiadać państwo (...)? (cz. III), „Prawo i Podatki” 2008, nr 1.

Dudra D., Tok instancyjny i kontrola sądowa w sprawach interpretacji podatkowych, „Przegląd Podatkowy” 2006, nr 2.

Etel L., Uchwały podatkowe samorządu terytorialnego, Białystok 2004.

Etel L., Dowgier R., Stosowanie przepisów o wiążących interpretacjach prawa podatkowego przez gminne organy podatkowe w świetle prowadzonych badań, [w:] *Urzędowe interpretacje prawa podatkowego w Polsce i w innych wybranych krajach Europy Środkowej i Wschodniej*, red. E. Ruśkowski, Białystok 2006.

Etel L., Popławski M., Dowgier R., Gminny poradnik podatkowy, t. 1, Warszawa 2005.

Gumińska-Pawlic J., Forma prawna „interpretacji przepisów prawa podatkowego”, [w:] *Ewolucja prawnych form administracji publicznej. Księga jubileuszowa z okazji 60. rocznicy urodzin Profesora Ernesta Knosali*, red. L. Zacharko, A. Matan, G. Łaszczycza, Warszawa 2008.

Gumińska-Pawlic J., Wiążące interpretacje prawa podatkowego w orzecznictwie samorządowych organów podatkowych, „Monitor Podatkowy” 2005, nr 6.

Kmiecik Z., Interpretacje organów podatkowych w trybie art. 14 a § 1 ordynacji podatkowej, „Glosa” 2006, nr 1.

Kmiecik Z., Proceduralne problemy wiążących interpretacji prawa podatkowego, „Państwo i Prawo” 2006, z. 4.

Machciński M., Kosowska A., Indywidualne interpretacje podatkowe – problemy interpretacyjne, „Prawo i Podatki” 2009, wydanie specjalne nr 6.

Nocznicki P., Alternatywne formy uzyskiwania informacji. Zakres ochrony w praktyce, „Prawo i Podatki” 2009, wydanie specjalne nr 6.

Nykiel W., Wiążące interpretacje prawa podatkowego w indywidualnych sprawach podatników, płatników i inkasentów – niektóre możliwe rozwiązania, [w:] W kręgu prawa podatkowego i finansów publicznych. Księga dedykowana profesorowi Cezaremu Kosikowskiemu w 40-lecie pracy naukowej, red. H. Dzwonkowski, J. Głuchowski, A. Pomorska, J. Szołno-Koguc, Lublin 2005.

Nykiel W., Strzelec D., Interpretacje przepisów prawa podatkowego wydawane w indywidualnych sprawach (1), „Przegląd Podatkowy” 2007, nr 5.

Nykiel W., Strzelec D., Interpretacje przepisów prawa podatkowego wydawane w indywidualnych sprawach (2), „Przegląd Podatkowy” 2007, nr 6.

Ruśkowski E., Stosowanie przepisów o urzędowych interpretacjach prawa podatkowego w Polsce – w świetle przeprowadzonych badań, [w:] Urzędowe interpretacje prawa podatkowego w Polsce i w innych wybranych krajach Europy Środkowej i Wschodniej, red. E. Ruśkowski, Białystok 2006.

Roszkowski M., Gratka K., Tryb odwoławczy, dopuszczalność skargi, podstawy kasacyjne, „Prawo i Podatki” 2009, wydanie specjalne nr 6.

Ruśkowski E., Salachna J., Problemy konstrukcji i stosowania przepisów o wiążących interpretacjach prawa podatkowego, [w:] Procedury podatkowe – gwarancje procesowe czy instrument fiskalizmu?, red. H. Dzwonkowski, Warszawa 2005.

Inne:

Biuletyn Informacji Publicznej, <http://sip.mf.gov.pl> (stan na 17 maja 2009).

Kosikowski C., Etel L., Dowgier R., Pietrasz P., Presnarowicz S., Ordynacja podatkowa. Komentarz, SIP Lex, 2007, wyd. II.

Uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy Ordynacja podatkowa oraz o zmianie niektórych innych ustaw, druk nr 731 z dnia 22 czerwca 2006 r., <http://orka.sejm.gov.pl> (stan na 28 czerwca 2008).

NOTA O AUTORZE

Dr Michalina Duda, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji, Instytut Prawa, Katedra Finansów i Prawa Finansowego. Kontakt: dudami@kul.lublin.pl, główne kierunki zainteresowań: odpowiedzialność podatkowa, podatek od towarów i usług.